

หนังหุ้มปลายอวัยวะเพศไม่เปิดในเด็ก

หนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ ไม่เปิดในเด็ก (Phimosi s)

หมายถึงภาวะที่รูเปิดของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศแคบไม่สามารถรูดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศขึ้นได้ พบได้เป็นปกติในเด็กผู้ชายตั้งแต่แรกเกิดและจะค่อย ๆ รูดได้มากขึ้นตามธรรมชาติเมื่อเวลาผ่านไป

ส่วนมากมักไม่มีอาการผิดปกติใดๆ อาจมีอาการร้องกอน่งหรือขณะถ่ายปัสสาวะ อาจพบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศโป่งขณะถ่ายปัสสาวะ บางรายเป็นก้อนนูนใต้ผิวหนังบริเวณปลายอวัยวะเพศ บางรายอาจมีอาการคัน มีอาการอักเสบของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ หรืออาจเกิดทางเดินปัสสาวะอักเสบได้

ปัจจุบันพบว่าการใช้ยาสเตรียรอยด์ทาเฉพาะที่รักษาหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศไม่เปิดได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ และกลายเป็นมาตรฐานการรักษาเบื้องต้นแทนการผ่าตัดขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ

สาเหตุ

เด็กทารกแรกเกิดเพศชายมากกว่าร้อยละ 90 โดยปกติจะไม่สามารถรูดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศขึ้นไปได้ เนื่องจากมีการติดกันระหว่างเยื่อบุผิวด้านในของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ และส่วนหัวของอวัยวะเพศ ภาวะนี้เป็น ภาวะ ปกติของการพัฒนาทางสรีรวิทยาของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ ในเด็กผู้ชายตั้งแต่แรกเกิด และค่อย ๆ รูดได้มากขึ้นตามธรรมชาติเมื่อเวลาผ่านไป

อาการ

ส่วนมากมักไม่มีอาการใดๆ มีบ้างที่เด็กมักจะร้องกอน่งหรือขณะถ่ายปัสสาวะ บางรายอาจพบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศโป่งพองขณะถ่ายปัสสาวะ (ballooning) บางรายเป็นก้อนนูนใต้ผิวหนังบริเวณปลายอวัยวะเพศ ซึ่งเกิดจากการคั่งสะสมของสารคัดหลั่งใต้ผิวหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศเป็นก้อนไขสีขาว บางรายอาจมีอาการคัน มีอาการอักเสบของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ หรืออาจเกิดทางเดินปัสสาวะอักเสบได้

เด็กโตบางรายอาจพบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศส่วนปลายอักเสบเรื้อรังเป็นแผลแข็งสีขาวตีบแคบโดยรอบ ทำให้มีอาการปัสสาวะลำบาก ปัสสาวะออกได้น้อยเป็นหยดๆ ปวดมากเวลาปัสสาวะ

การวินิจฉัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. เด็กผู้ชายตั้งแต่แรกเกิดที่ไม่สามารถรูดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศขึ้นไปได้จัดเป็นภาวะปกติ
2. เด็กผู้ชายที่มีการอักเสบของหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศเรื้อรังจนหนังหุ้มอวัยวะเพศส่วนปลายเป็นแผลแข็งสีขาวตีบแคบโดยรอบ

การดูแลรักษา

1. การใช้ยาสเตรียรอยด์ทาเฉพาะที่

ภาวะหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศไม่เปิดในเด็กผู้ชายตั้งแต่แรกเกิดหรือในเด็กโตสามารถใช้ยาสเตรียรอยด์ทาเฉพาะที่รักษาได้ผลดีโดยไม่ต้องผ่าตัดขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ

การเตรียมตัวก่อนททายา

1. ทำความสะอาดบริเวณหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศโดยใช้สำลีชุบน้ำสะอาดเช็ดแล้วซับให้แห้ง

2. รูดหนังหุ้มปลายแรงพอสมควร ประมาณ 5 – 10 ครั้งก่อนททายาทุกครั้ง
3. ททายาโดยรอบบริเวณหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ วันละสองครั้ง เช้า , เย็น นาน 2 – 4 สัปดาห์

2. การผ่าตัดขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ

ปัจจุบันการผ่าตัดขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศมีแนวโน้มลดลงมาก เนื่องจากพบว่าการใช้ยาสเตรียรอยด์ทาเฉพาะที่ได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ

แต่ก็ยังเป็นวิธีการรักษาในกรณีที่ใช้ยาทาไม่ได้ผล หรือในรายที่มีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้นเช่นปัสสาวะลำบาก มีการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะบ่อย หนังหุ้มปลายอวัยวะเพศอักเสบเรื้อรัง หรือเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

หนังหุ้มปลายอวัยวะเพศไม่เปิดในเด็ก (Phimosis)

เรียบเรียงโดย ... นพ.นพพร ศรีทิพโพธิ์

กลุ่มงานศัลยกรรม

จัดพิมพ์โดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

จ.นครสวรรค์

โทร 0 – 5621 – 9888 ต่อ 5200, 9801